

□

Etika (grško: ἠθικα) je filozofski nauk o naravnosti, o dobrem in zlu. Razumemo jo lahko kot filozofsko disciplino, ki raziskuje temeljne kriterije moralnega vrednotenja, pa tudi splošno utemeljitev in izvor morale, je skupek moralnih principov. Po nekaterih filozofih pa je etika filozofska disciplina, ki se ukvarja s tematiko človeškega hotenja in ravnanja z vidika dobrega in zlega, moralnega in nemoralnega.

Ime izhaja iz grške besede ἦθος, ēthos, ki pomeni nrav, značaj, način življenja. Aristotel pa v II. knjigi Nikomahove etike [1] pravi, da etične vrline (ἠθικῆς ἀρετῆς) izvirajo iz ἔθος -a (éthosa) - ta zelo podobna beseda pomeni »navada«, »šega«, »običaj« [2] - ter da lahko njihovo ime izvajamo tudi iz te besede.

Etimologija

Etika kot filozofska panoga

Etika je lahko razumljena kot splošno teoretično in racionalno utemeljevanje moralnosti. Je filozofska panoga, ki se ne ukvarja toliko s posamičnimi normami in življenjskimi navodili, temveč je filozofsko razmišljanje o sami moralnosti, o tem, kaj je človek, da je tako neogibno moralno bitje, in čemu naj bo zavezan pri svojih moralnih presojah in odločitvah.

V ožjem smislu je etika torej filozofsko razpravljanje o pojavu moralnosti ter o njegovih temeljih in smislih. Središčna vprašanja etike so: kaj je dobro, kaj moram narediti, kakšen človek naj bom in kakšen ne smem biti? Dati odgovore na ta vprašanje zajema samo polovico dela etikov.

Druga polovica je težja. Obrazložiti, opravičiti svoje odgovore na ta vsakodnevna pomembna vprašanja. Potemtakem izraz označuje tisto bolj izvirno človekovo moralno zavest, da ni vseeno, kako živimo in delamo. To je najsplošnejša zavest, da dolžnosti in obveznosti so.

Fromm o temeljih etike

Etika je v grško-židovsko-krščanski tradiciji neločljiva od razuma. Etično vedenje temelji na sposobnosti, da človek postavlja vrednostne sodbe na osnovi razuma; to pomeni odločanje med dobrim in zlim ter delovanje v skladu z odločnostjo. Nadalje, ugotavlja Fromm, temelji etika - ne glede na to, ali je to etika monoteistične religije ali posvetnega humanizma - na načelu, da nobena institucija ali stvar ni višja od katerega koli človeka-posameznika; da je cilj življenja razvijati človekovo ljubezen in razum in da se mora vsaka druga človeška dejavnost podrediti temu cilju.

Viri in opombe

- 1.^ Aristotel: Nikomahova etika, SM, Ljubljana, 1994, str. 75
- 2.^ Glej prevajalsko opombo K. Gantarja na str. 339 iste knjige.
- 3.^ Fromm, Erich (1970): Zdrava družba, Državna založba Slovenije, Ljubljana, str. 148 - 149.
- 4.wikipedia

{jcomments on}